

OLOD VERPLEEGKUNDIG REFLECTEREN EN COMMUNICEREN OG

Academiejaar	2026 - 2027
Trajectschijf	Oriëntatie Geestelijke Gezondheidszorg en Ouderenzorg
Traject	Dagopleiding
Studieomvang	6 studiepunten
Studiebelastingstijd	150 uur
Onderwijstaal	Nederlands
Tweede examenkans	Niet mogelijk
Coördinator	Nancy Louwyck en Isabel Desanghere, niet alle docenten zijn nu al gekend
Volgtijdelijkheid	Geen

Leerresultaten

groeilijn	Reflectieve verpleegkundige
DLR	De gegradueerde in de basisverpleegkunde verleent kwaliteitsvolle zorg in verschillende zorgcontexten volgens het verpleegplan gebaseerd op klinisch redeneren, op basis van procedures en protocollen en aangereikte evidentie
leerdoelenset	een verpleegkundige visie hanteren
leerdoelen	past een holistische mensvisie toe vanuit een verpleegkundig perspectief herkent de visie en de werking van de zorgcontext weegt vanuit verschillende visies alternatieven af binnen zorgprocessen
DLR	De gegradueerde in de basisverpleegkunde reflecteert op eigen (verpleegkundig) functioneren, formuleert eigen leervragen en neemt initiatieven tot professionalisering
leerdoelenset	Eigen leervragen formuleren
leerdoelen	neemt initiatief in kader van eigen psychisch en fysiek welzijn in de vertaalt reflectie en feedback in leervragen
leerdoelenset	Informatiebronnen gebruiken
leerdoel	verwerkt verpleegkundige literatuur
DLR	De gegradueerde in de basisverpleegkunde handelt conform de beroepsdeontologie , de eigen professionele mogelijkheden en grenzen rekening houdend met de eigen ethische waarden , en die van de zorgvrager binnen zijn zorgcontext
leerdoelenset	Ethische aspecten in de zorg analyseren
leerdoelen	ontwikkelt een visie die aan de basis ligt van ethisch handelen benadert de zorgvrager met respect voor zijn waarden en normen bevordert vanuit het eigen handelen de autonomie van de zorgvrager
groeilijn	Autonome verpleegkundige
DLR	De gegradueerde in de basisverpleegkunde handelt autonoom en volgens de geldende wetgeving bij het verlenen van verpleegkundige zorg in minder complexe zorgsituaties, bepaalt zelfstandig de zorg, registreert en evalueert de verpleegkundige zorg
leerdoelenset	verpleegkundige zorg toepassen op basis van klinisch redeneren
leerdoelen	herkent factoren die gezondheid en ziekte beïnvloeden redeneert op methodische wijze en kan de zorg bijsturen werkt planmatig op basis van zorgprioriteiten en -noden van de zorgvrager
groeilijn	Communicatieve verpleegkundige
DLR	De gegradueerde in de basisverpleegkunde bouwt een professionele relatie op met de zorgvrager , gericht op diens fysiek, sociaal, psychisch en existentieel welbevinden, rekening houdend met de maatschappelijke context en met respect voor diversiteit
leerdoelenset	een professionele relatie aangaan met de zorgvrager
leerdoelen	communiqueert op een begripvolle manier, waardoor de zorgvrager zich erkend en gerespecteerd voelt zet communicatiemethodieken doelgericht in
groeilijn	Samenwerkende verpleegkundige
DLR	De gegradueerde in de basisverpleegkunde verleent verpleegkundige zorg in complexere zorgsituaties binnen een gestructureerd zorgteam en volgens de geldende wetgeving, plant mee de zorg waarvoor deze bevoegd is binnen het verpleegplan, registreert en evalueert mee de verpleegkundige zorg
leerdoelenset	actief bijdragen aan teamwerking
leerdoel	neemt actief deel aan teamwerking
DLR	De gegradueerde in de basisverpleegkunde werkt efficiënt samen in het kader van netwerkworg en onderhoudt intra- en interprofessionele relaties
leerdoelenset	naar instanties en diensten verwijzen
leerdoel	verwijst binnen het (zorg)netwerk

DLR

De gegradueerde in de basisverpleegkunde coacht en begeleidt leerlingen en studenten, en leert de zorg aan binnen de eigen beroepsbevoegdheden, om de kwaliteit van de gezondheidszorg te waarborgen

leerdoelenset

toepassen van feedback in kader van coaching

leerdoel

geeft feedback op een professionele manier

Inhoud

Dit opleidingsonderdeel bestaat uit 5 thema's: visie oudere zorgvrager, visie zorgvrager met beperkingen, visie zorgvrager met psychische kwetsbaarheid, relationele vaardigheden in verpleegkunde en klinisch redeneren in verpleegkunde

Thema: Visie oudere zorgvrager

In dit themaboek 'visie van de oudere zorgvrager' komt de uitwerking van een eigen verpleegkundige visie op ouder worden aan bod. Ook de bredere maatschappelijke context komt hierbij aan bod: hoe kijken we als samenleving naar ouder worden en welke invloed heeft deze blik op de zorg voor ouderen? Vervolgens staan we stil bij hoe je als hulpverlener zin en betekenis samen met de ouderen kunt vinden. Daarbij besteden we aandacht aan verschillende grondhoudingen die ondersteuning bieden in het omgaan met existentiële vragen, die in deze levensfase vaak op de voorgrond treden. Tot slot belichten we de psychologie van de oudere aan de hand van het crisismodel van Erikson. We gaan in op de laatste levensfase waarin de ego-integriteit, dan wel wanhoop centraal komen te staan: komen ouderen tot aanvaarding van hun leven, of overheersen spijt en onzekerheid over wat nog komt? We koppelen deze inzichten aan praktische voorbeelden en uitkomsten die relevant zijn voor de verpleegkundige praktijk.

Thema: Visie zorgvrager met beperkingen

In dit thema verkennen we de doelgroep van mensen met beperkingen. We bekijken hoe onderwijs en arbeid voor hen georganiseerd zijn en hoe we ons handelen kunnen afstemmen op hun ervaringswereld. Een bezoek aan een voorziening illustreert dit in de praktijk. Daarnaast verdiepen we ons in het Quality of Life-model, dat helpt bij het beoordelen van levenskwaliteit en het bepalen van zorgdoelen binnen een multidisciplinair team. We reflecteren hierbij ook op onze eigen levenskwaliteit.

Thema: Visie zorgvrager met een psychische kwetsbaarheid

Dit themaboek biedt een uitgebreide kijk op de geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Het behandelt diverse thema's en leerdoelen die essentieel zijn voor het verlenen van kwalitatieve zorg aan zorgvragers met psychische kwetsbaarheden. Doorheen dit thema ontwikkel je een persoonlijke visie op GGZ en leer je de werking van verschillende zorgcontexten kennen. Vervolgens wordt de vermaatschappelijking van GGZ besproken, waarbij de evolutie van GGZ, van historische behandelingen tot moderne zorgmodellen en netwerken zoals Netwerk NOWE en Covias, aan bod komt. Daarnaast biedt het themaboek inzicht in wat een therapeutisch milieu inhoudt, inclusief behandelmodellen zoals het bio-psycho-sociaal model, psychodynamisch model, gedragstherapie en herstelondersteunende zorg. Het belang van samenwerking binnen een multidisciplinair team en de rol van de psychiatrisch verpleegkundige worden eveneens belicht. Tot slot bevat het praktische tips en richtlijnen voor stages in de GGZ, inclusief observatie-opdrachten en reflectie.

Thema: relationele vaardigheden in verpleegkunde

Krachtgerichte gespreksvoering richt zich op het versterken van individuen door middel van gesprekken. Het doel is om de sterke punten van de persoon naar voren te brengen en te benutten. Voorbeelden van krachtgerichte vraagstelling worden gekoppeld aan groepswork, waarbij de nadruk ligt op samenwerking en het benutten van elkaars kwaliteiten.

Het portfolio focust op uitdagingen en maakt gebruik van het OASE- en PLUS-model. Het portfolio wordt meegenomen in zowel stage als summatieve evaluatie, waarbij studenten hun leerervaringen en professionele ontwikkeling documenteren.

De theoretische kaders, zoals de Axenroos en de bejegeningcircel, worden herhaald om de basisprincipes van communicatie en interactie te versterken. Tijdens een slecht-nieuws-gesprek wordt besproken wat dit inhoudt en worden oefeningen uitgevoerd in aanwezigheid van een ervaringswerker. Daarnaast worden oefeningen gedaan met zowel de docent als de student om de vaardigheden in het brengen van slecht nieuws te verbeteren.

Groepsverbindende samenwerking en groepsopdrachten worden gekoppeld aan uitdagingen die studenten ervaren binnen een teamwerking. Het doel is om het bewustzijn te verhogen en doorbraken te realiseren rond een onderwerp binnen de GGZ. Studenten presenteren hun bevindingen voor de klas, reflecteren op hun ervaringen, voeren peer-evaluaties uit en ontvangen feedback om hun leerproces te optimaliseren.

Thema: klinisch redeneren in verpleegkunde

De gezondheidszorg is voortdurend in beweging. Waar het vroeger vaak ging om het behandelen van symptomen en het 'wegnemen van ziekte', staat vandaag de dag de zorgvrager met zijn of haar eigen verhaal, krachten en dromen centraal. Het bieden van herstelgerichte zorg vraagt om een andere manier van kijken en handelen: een manier waarin de focus ligt op betekenis, regie en verbinding. In dit thema verkennen we hoe de klinische redeneercirkel, de herstelvisie en de methodiek van 'Systematisch Rehabilitatiegericht Handelen (SRH)' elkaar aanvullen en versterken.

De klinische redeneercirkel biedt een analytisch en reflectief kader om zorg te structureren.

De herstelvisie zet de zorgvrager centraal en helpt om het verhaal achter de symptomen te begrijpen. Herstelgerichte zorg gaat uit van hoop, eigen regie en meedoen in de samenleving. Het is een proces waarin de verpleegkundige niet alleen werkt aan het verminderen van klachten, maar ook samen met de zorgvrager zoekt naar manieren om het leven opnieuw in te richten, passend bij wat de zorgvrager belangrijk vindt en wat zijn of haar doelen zijn. De samenwerkingsrelatie staat hierbij centraal.

SRH geeft ons de handvaten om deze visie daadwerkelijk vorm te geven in de praktijk.

Door deze werkwijzen te combineren, ontstaat een aanpak die zowel gestructureerd als mensgericht is.

In dit thema wordt er geoefend op het integreren van de klinische redeneercirkel, herstelvisie en SRH aan de hand van concrete voorbeelden, casussen en reflecties.

Studiemateriaal

themaboek
audiovisueel materiaal
artikelen
website
presentatie
laptop
digitaal leerplatform

Onderwijsleeractiviteiten

samenwerkend leren
project
extra muros activiteit

onderwijsleergesprek
gast spreker
(groeps) opdrachten
ontwikkelingsportfolio
begeleid zelfstandig
leren
ontwikkelings- en competentieportfolio

Permanente evaluatie

schriftelijke evaluatie
mondelinge evaluatie
opdracht
presentatie

Beoordelingsschaal

kwalitatieve beoordeling: 'behaald' (X) of 'instructie' (I) met bijhorende feedback